

[Lønger]

det nok været rimeligt, om man i afhøringsfasen også havde inddraget f.eks. sikkerhedsrepræsentanter og tillidsfolk, der konkret havde kunnet belyse de håbløse arbejdsvilkår, de ansatte havde på postterminalen, bl.a. på grund af de mange tekniske problemer med postterminalen i 1980 og det store resourceforbrug til folk, der bare overvågede andre, uanset om de var kinesere eller ej – kort sagt problemet med for mange høvdinge og for få indianere. Konklusionerne kan så at sige forudskikkes en smule gennem udvalget af vidner.

Når dette er sagt – også som et lidt surt opstød, for disse forhold blev nemlig draget frem af VS, alierede da domstolen blev nedsat i begyndelsen af 1982, og for så vidt allerede i 1980 – kan vi tilslutte os domstolens konklusioner med hensyn til det eventuelle retlige ansvar, herunder spørgsmålet om eventuelle disciplinærsager. Men dermed være altså ikke sagt, at det er noget epokegørende nyt, der er kommet frem.

Det hele er, som vi også dengang forudså, i væsentligt omfang en gentagelse af rigsrevisionens beretning, som fik VS til at stemme imod, at kommissionsdomstolen overhovedet blev nedsat.

Vel er der begået fejl i hobevis, men det er næppe muligt at drage enkeltpersoner til ansvar. Det nærmeste, kommissionsdomstolen kommer det, er at sige, at ansvaret ligger hos den personkreds, der har medvirket i beslutningsprocesserne. Nærmere kan vi heller ikke komme det, og der kan jo ikke rejses sag mod en personkreds. Sagt på en anden måde: heller ikke VS kan pege på en eller flere navngivne personer og sige, at i denne eller hin situation skulle han have handlet anderledes. Fejlskøn og fejlprioriteringer er ikke tilstrækkeligt grundlag for at rejse sag. Det nærmeste vi kommer en præcis anklage, der kan rejses med en nogenlunde entydig adresse, er bruddet på de forvaltningsretlige regler i forbindelse med arbejdstidsberegningssystemet. Dette forhold er til gengæld ikke alvorligt nok til at drage nogen til ansvar.

Vi står altså i et dilemma: nok er der på den ene side begået fejl, men på den anden side kan vi ikke drage nogen til ansvar. Det ser umiddelbart ikke blot ud som et dilemma, men måske også som en modsætning, men der er alligevel den logiske sammenhæng, at det ikke er tilstrækkeligt for at kun-

ne straffe folk, at de har begået en fejl. Det skal også være en fejl af en vis grovhed. Med grovhed tænkes ikke her på, om beløbet er stort eller lille, men om fejlen ud fra beslutningstagerens forudsætninger på beslutningstidspunktet var grov.

Vi er egentlig ganske trygge ved den del af vores retssystem, der går ud på, at man ikke kan straffe folk i tide og i utide, og dermed generer det ikke os at være med til at konkludere, at der hverken skal rejses tiltale mod nogen eller rejses nogen disciplinærsag. På det foreliggende grundlag mener vi, at det ville være yderst betænkeligt at drage nogen retligt til ansvar eller bare forsøge på det.

I den forbindelse har der i den offentlige debat, også her i dag, været rejst spørgsmålet, om det virkelig kan være rigtigt, at en minister ikke er ansvarlig allerede fra den dag, han eller hun tiltræder.

Hertil vil jeg gerne sige, at efter vores mening er ministeren naturligvis ansvarlig straks fra sin tiltræden, ingen tvivl om det. Men det indebærer ikke, at man kan rejse en rigsretssag dagen efter. Det, der må være afgørende, er, om ministeren i sin embedsførelse tager de skridt og initiativer, som på det foreliggende beslutningsgrundlag er nødvendige for at få løst et bestemt problem. Hvis ministeren gør det, er det ganske vist fortsat ministerens ansvar, hvis en bestemt fejl fortsætter i nogen tid endnu, men ministeren kan ikke straffølges for den periode, der går, før fejlen er rettet, for nu at sige det lidt banalt.

Det vil altså sige, at vi tilslutter os den udlægning af teksten, justitsministeren har givet i dag. Egentlig burde det ikke være så svært at forstå, at der selvfølgelig i et retssystem er et område mellem den begåede fejl og det decideret strafbare område.

Derimod er folketingsret naturligvis forpligtet til at forsøge at pege på nogle fejkilder. Her tænker vi ikke på personer – det er os som sagt inderlig ligegyldigt – men derimod på de fejl i systemet, som kan forårsage den slags fejl. Det er naturligvis primært for at undgå tilsvarende fejl i fremtiden. Det vil jeg gerne ganske kort give et vist bidrag til. Det er nødvendigt at se den økonomiske styring af postterminalen i det lys, at det alt i alt var yderst begrænset, hvad der op gennem 1960'erne var af styringssystemer. Blev et projekt dyrere, gjorde det ikke alverden. Fordyrelser som følge af udskydelser og nedskæ-